

MINISTARSTVO PROSVJETE,
NAUKE I TEHNOLOŠKOG RAZVOJA

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

#EY
ЗА ТЕБЕ

PRVO PILOTIRANJE DRŽAVNE MATURE

<https://matura.edu.rs/>

Poštovani roditelji,

Ministarstvo prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja uz podršku Projekta državne mature sprovodi pripreme za prvu državnu maturu koja se u obrazovni sistem uvodi 2022. godine.

Uvođenje državne mature unaprijedit će kvalitet obrazovanja. Standardizirani testovi, isti za sve učenike, omogućit će objektivnu i pravedniju provjeru njihovih postignuća – znanja i kompetencija, a time i objektivnu provjeru kvaliteta obrazovanja. Znanje postaje uporedivo, a time i odgovornost svakog učesnika u obrazovnom sistemu postaje veća.

Bolji kvalitet obrazovanja znači i bolju pripremljenost učenika za nastavak školovanja. Stvaranje uslova da visokoškolske institucije prihvate maturalni ispit umjesto prijemnog ispita omogućit će transparentniji i jednostavniji upis na visoko obrazovanje.

Kako bismo se što bolje pripremili za sprovođenje državne mature, planiran je niz aktivnosti i probnih ispita koji će omogućiti i učenicima i sistemu da se dobro upoznaju sa principima i procesima, i valjano sprema za testiranje.

Testovi koje će učenici polagati u okviru prvog pilotiranja državne mature pomoći će im da se dobro sprema za stvarno testiranje na kraju srednje škole. Njihovo aktivno učešće u pilotiranju pomoći će nama da poboljšamo proces uvođenja državne mature za njih.

Ova brošura pruža vam sve najvažnije informacije o prvom pilotiranju državne mature. Pozivamo vas i da pratite objave na veb-sajtu <https://matura.edu.rs> i da aktivno doprinesete pripremama za državnu maturu. Budite podrška vašim srednjoškolcima na njihovom maturalnom putu!

Poštovani učenici,

Cilj uvođenja državne mature je, prije svega, kvalitetnije obrazovanje za sve vas.

Da pojasnimo: uvođenjem mature, provjera i ocjenjivanje vašeg znanja i kompetencija postaju objektivniji i pravedniji – svi radite iste testove u isto vrijeme i sve testove ocjenjuju eksterni ocjenjivači, koji ne znaju ko je radio koji test.

Rezultati koje postignete, onda mogu da se usporede na objektivan način. Za sistem je to važno, jer tako uporedivi rezultati mogu da ukažu na to da u nekim školama može da se radi bolje. Tim školama može da se pomogne kako bi se kvalitet učenja ujednačio, i kako bi ubrzo svi učenici imali slične uslove i prilike za obrazovanje. Naredni korak je planiranje i dalje unapređivanje čitavog sistema obrazovanja.

Osim toga, državna matura omogućava vam jednostavniji i transparentniji upis na visoko obrazovanje.

Za vas je u ovom trenutku najvažnije – državna matura je uslov za završetak srednje škole i uslov za upis na visoko obrazovanje. A prvo pilotiranje državne mature je prvi korak ka tome.

Rezultati koje pokažete na testu neće uticati na vaše ocjene. Pomoći će vam da vježbate za pravu maturu. Ali, trud koji uložite tokom ovih nekoliko dana pilotiranja omogućit će da poboljšamo proces pripreme, organizacije i sprovođenja ispita.

Ova brošura pruža vam najvažnije informacije o predstojećem pilotiranju. Ako imate još pitanja, odgovore potražite na veb-sajtu <https://matura.edu.rs> ili od svojih razrednih starihina.

Želimo vam puno uspjeha na testu!

Da se podsjetimo

ŠTA ĆE SE POLAGATI U OKVIRU MATURE I ZAVŠNOG ISPITA

Poslije završenog srednjeg obrazovanja u trajanju od 4 godine

MATURA

Matura ima 2 dijela – obavezni i izborni. **Obavezni dio** polažu svi učenici, a sastoji se od ispita iz tri predmeta. Ispite iz **izbornog dijela** učenici mogu, ali ne moraju da polažu.

Poslije završenog srednjeg obrazovanja u trajanju od 3 godine

ZAVRŠNI ISPIT

Sastoji se iz jednog ili više praktičnih zadataka, kojima se provjeravaju stečena znanja, vještine i kompetencije.

OPĆA MATURA

UMJETNIČKA MATURA

STRUČNA MATURA

OBAVEZNI DIO (ispiti iz tri predmeta)

1. Srpski jezik i književnost, odnosno Maternji jezik i književnost,
2. Matematika, odnosno općeobrazovni predmet sa Liste (ako je matematika u programu 2 godine ili kraće),
3. Općeobrazovni predmet sa Liste.

1. Srpski jezik i književnost, odnosno Maternji jezik i književnost,
2. Općeobrazovni predmet sa Liste,
3. Umjetnički nastavni predmet.

1. Srpski jezik i književnost, odnosno Maternji jezik i književnost,
2. Matematika, odnosno općeobrazovni predmet sa Liste (ako je matematika u programu 2 godine ili kraće),
3. Stručni ispit (test za provjeru stručno-teorijskih znanja + maturalni praktični rad).

IZBORNI DIO

U izbornom dijelu mature, predmeti se mogu birati samo sa Liste općeobrazovnih predmeta (ne može se birati predmet koji je već odabran u obaveznom dijelu).

Broj izbornih predmeta koji svaki kandidat može odabrati je neograničen.

Ako kandidat odluči da polaže određene ispite u izbornom dijelu, ovaj dio mature postaje obavezan.

ZAVRŠNI ISPIT

Završni ispit poslije završenog trećeg razreda srednjeg stručnog obrazovanja sastoji se iz jednog ili više radnih zadataka. Njima se provjeravaju stečena znanja, vještine i kompetencije.

LISTA OPĆEOBRAZOVNIH PREDMETA

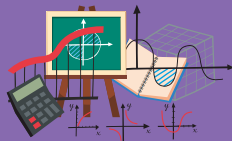
SRPSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST, ODNOSNO MATERNJI JEZIK I KNJIŽEVNOST

(obavezni ispit za sve
učenike)

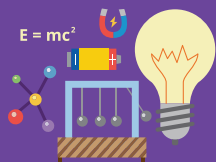
STRANI JEZIK

(engleski, italijanski,
nemački, ruski, francuski,
španski)

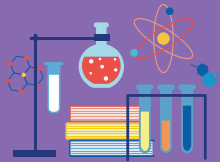

MATEMATIKA

(ukoliko je ne polažu u
obaveznom dijelu ispita,
učenici mogu da je polažu
u izbornom delu)

FIZIKA

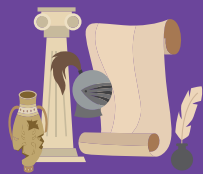
HEMIJA

BIOLOGIJA

GEOGRAFIJA

ISTORIJA

SRPSKI KAO NEMATERNJI JEZIK

(za učenike koji maturu
polažu na jeziku neke od
nacionalnih manjina)

IZBORNI DIO MATURE

Izborni dio mature učenici mogu, ali ne moraju da polažu.

U izbornom dijelu mogu da polažu dodatne ispite ako žele sebi da otvore mogućnost upisa na različite fakultete. Broj izbornih ispita nije ograničen – sa Liste općeobrazovnih predmeta svako bira izborne predmete koje želi, osim onih koje je već polagao u obaveznom dijelu.

UČENICI ZAVRŠAVAJU SREDNJU ŠKOLU KADA USPJEŠNO POLOŽE OBAVEZNI DIO MATURE.

UČENICI KOJI SE ŠKOLUJU NA JEZIKU NACIONALNE MANJINE

За ученике који се школују За
уčenike koji se školuju na jeziku
nacionalne manjine važe isti
uslovi kao za sve druge, osim
što ispite mogu da polažu na
svom maternjem jeziku. Ukoliko
žele, kao ispit u izbornom dijelu,
mogu da polažu Srpski kao
nematernji jezik.

UČENICI KOJI SE ŠKOLUJU PO PRILAGOĐENOM PROGRAMU

Učenici sa smetnjama u
razvoju i invaliditetom polažu
ispite kao i ostali učenici, ali
se uslovi polaganja ispita
mogu prilagoditi njihovim
potrebama i mogućnostima,
u skladu sa zakonom.

PILOTIRANJU

ŠTA JE PILOTIRANJE?

Pilotiranje je jedan od načina za testiranje i isprobavanje predloženih modela, postupaka, procedura i rješenja. Predstavlja važnu fazu u pripremi velikih projekata i sprovodi se na ograničenom uzorku, da bi se identificirale potencijalne problematične tačke ili nedostaci, prije primjene u punom obimu.

ZAŠTO PILOTIRAMO DRŽAVNU Maturu?

Uvođenje državne mature je važan korak za naš obrazovni sistem. Uvodimo je sa ciljem da svaka naredna generacija dobije kvalitetnije obrazovanje, ali i da sistem učinimo pravičnijim kroz ostvarivanje jednakih uslova za sve učenike. Ovakav ispit se do sada nije organizirao u Republici Srbiji, pa su pripreme za njegovo sprovođenje veoma opsežne. Kako bismo bili sigurni da je sve dobro pripremljeno, nekoliko puta ćemo pilotirati i isprobati nove procedure, postupke i predložena rješenja. Na taj način svi će imati priliku da se upoznaju sa koracima u sprovođenju državne mature prije njenog uvođenja u sistem, ali i da na vrijeme uočimo i otklonimo moguće propuste.

ŠTA PROVJERAVAMO?

U prvom pilotiranju provjeravamo kvalitet ispitnih zadataka i procedure na nivou škole. Provjeravamo da li su pitanja dovoljno razumljiva i jasna, odgovarajuća, da li su dobro definisana i jasno shvaćena, provjeravamo i da li ispit kroz zadatke mjeri ono što bi trebalo da mjeri (znanja pojedinih sadržaja) i da li su dobiveni rezultati pouzdani. Rezultati ove provjere trebalo bi da nam ukažu na oblasti koje bi trebalo unaprijediti.

KAKO PILOTIRAMO?

ZAVRŠNI ISPIT

Završni ispit pilotiramo samo u oktobru 2020. godine. Već u junu 2021. učenici iz trogodišnjih obrazovnih profila polagat će svoj završni ispit. Završni ispit se pilotira u 10 škola, u 22 obrazovna profila. Ispit će polagati po najviše 10 učenika iz odjeljenja.

MATURSKI ISPIT

Maturski ispit pilotiramo dva puta – u oktobru 2020. godine i u maju 2021. godine.

PRVO PILOTIRANJE

- U prvom pilotiranju učestvuju učenici iz 101 škole: 50 gimnazija, 48 srednjih stručnih škola i 3 srednje umjetničke škole. Iz svake škole u prvom pilotiranju učestvuju najviše dva odjeljenja trećeg razreda.
- Ispituje se samo gradivo iz prvog i drugog razreda.
- Pilotira se samo obavezni dio mature. Učenici će raditi po tri testa, ali će predmet koji inače mogu da biraju sa Liste općeobrazovnih predmeta biti unaprijed određen na nivou škole (samo za potrebe ovog pilotiranja). NE PILOTIRA se praktični dio stručne mature i umjetničke mature.
- Testovi će imati po 20 zadataka, osim stručnog testa za učenike u srednjim stručnim školama koji će imati do 25 zadataka.
- Testove će pregledati eksterni ocjenjivači – nastavnici koji pregledaju testove neće pregledati testove učenika iz svoje škole.

DRUGO PILOTIRANJE

U maju 2021. godine još jednom ćemo pilotirati državnu maturu – ovoga puta učestvovat će cijela generacija učenika, u svim srednjim školama. Ovaj probni ispit trebalo bi da bude vrlo sličan pravoj državnoj maturi, jer će se osim zadataka pilotirati i sve procedure, uključujući i mogućnost odabira izbornog predmeta.

OKTOBAR 2020.

Prvo pilotiranje završnog i maturalnog ispita.

MAJ 2021.

Drugo pilotiranje maturalnog ispita.

JUN 2021.

Završni ispit za učenike trogodišnjih obrazovnih profila.

PRVO PILOTIRANJE – VAŽNE INFORMACIJE

ONLAJN TESTIRANJE ILI TESTIRANJE U ŠKOLI

Predviđeno je da se, ukoliko epidemijska situacija dozvoli, testovi rade u školama, uz strogo poštovanje svih zaštitnih mjera. Ovo važi i za učenike koji su se opredijelili za onlajn nastavu. Ukoliko se situacija pogorša, škole će biti obavještene o novim uslovima.

Učenici, pripadnici mađarske i bošnjačke manjine, polažu ispite pod istim uslovima kao i svi drugi, osim što mogu da polažu na svom maternjem jeziku.

Učenici sa invaliditetom i smetnjama u razvoju polažu ispite kao i svi drugi, ali se uslovi polaganja prilagođavaju njihovim potrebama i mogućnostima.

TRAJANJE TESTA

Svaki test trajat će 90 minuta.

VRSTE PITANJA

U okviru testiranja rješavaju se različite vrste zadataka: zadaci višestrukog izbora, zadaci povezivanja, zadaci dopune i kratkog odgovora, zadaci dopunjavanja tablica, zadaci produženog odgovora i drugi.

BODOVANJE

Bodovanje zadataka vrši se prema unaprijed pripremljenom ključu.

ISHOD TESTA

Ni loši, ni dobri rezultati sa prvog pilotiranja državne mature neće imati nikakav utjecaj na uspjeh učenika na kraju polugodišta ili godine.

Ovaj test je prilika da se provjeri znanje i može da bude dobra motivacija za početak priprema za pravu maturu. Đaci koji ga urade dobro samo treba da nastave da uče kao i do sada. Za one druge, to je podsjetnik da bi trebalo više da se potrudite i uče.

VRSTA ŠKOLE	SREDNJE STRUČNE ŠKOLE (TROGODIŠNJI OP)	GIMNAZIJE	SREDNJE UMJETNIČKE ŠKOLE	SREDNJE STRUČNE ŠKOLE (ČETVOROGODIŠNJI OP)
VRSTA ISPITA	ZAVRŠNI ISPIT	OPĆA MATURA	UMJETNIČKA MATURA	STRUČNA MATURA
TIP ISPITA	PRAKTIČNI ISPIT – RADNI ZADACI	PISMENI TEST	PISMENI TEST	PISMENI TEST
BROJ ISPITA	1	3	2 (3)	3
PREDMETI		1. Maternji jezik i književnost 2. MAT 3. BIO, GEO, ENG, IST, NEM, FIZ ili HEM	1. Maternji jezik i književnost 2. GEO, ENG ili IST 3. Solfeđo i harmonija (samo OP Muzički saradnik teoretičar)	1. Maternji jezik i književnost 2. MAT, odnosno drugi opšteobrazovni predmet 3. Stručni ispit (teorijski deo)

AKO SE PITATE **ZAŠTO DA SE TRUDITE** DA RADITE OVAJ PILOT TEST ...

Važno je da zadatke uradite najbolje što možete.

Jednostavno je - ako niste motivisani da test uradite najbolje moguće, rezultat testa neće pokazati pravi nivo vašeg znanja, što će dovesti do pogrešnih zaključaka o težini samih zadataka, o tome na koja područja bi nastavnici trebalo da se fokusiraju u buduće i o kvalitetu rada u školi.

Iskoristite ovu priliku da sebe testirate, da se upoznate sa vrstama zadataka koji vas očekuju i sa postupkom testiranja. Neka ovo pilotiranje bude vaš prvi korak u pripremama za državnu maturu.

REZULTATI ISPITA U OKVIRU PRVOG PILOTIRANJA DRŽAVNE MATURE NEĆE IMATI UTJECAJ NA USPJEH UČENIKA U ŠKOLI.

EVALUACIJA PILOTIRANJA – ŠTA ĆE NAM POKAZATI REZULTATI I ŠTA ĆEMO RADITI DALJE

Prilikom pripreme ispitnih testova svaka radna grupa, sačinjena od stručnjaka za određenu oblast, se trudi da napravi ispit čiji će rezultati biti pouzdani, kvalitet zadataka dobar, a cjelokupan ispit takav da mjeri ono što bi trebalo da mjeri. Kako bi bili sigurni da su obavili dobar posao, neophodno je sprovesti analize i protumačiti dobivene podatke. Na osnovu analize rezultata dobivenih tokom prvog pilotiranja, narednih mjeseci će se otklanjati eventualne greške, unapređivati zadaci, definisati bolje procedure. To je vrijeme u kome oni koji su odgovorni za sprovođenje maturalnog ispita uče i primjenjuju naučeno, kako bi sve bilo spremno za još jednu provjeru koja će se održati u maju 2021. godine za kada je zakazano drugo pilotiranje.

DRŽAVNA MATURA

KAKO ĆE IZGLEDATI DRŽAVNA MATURA?

Državna matura izgledat će vrlo slično ovom pilotiranju. U narednom periodu još jednom ćemo pilotirati ispit, a onda je u martu 2022. godine planirana i proba državne mature. To bi sve trebalo da omogući dovoljno dobru pripremu i sistema i učenika za prvu državnu maturu koja će biti sprovedena u junu 2022. godine.

DA LI ĆE DRŽAVNA MATURA ZAMIJENITI PRIJEMNE ISPITE NA FAKULTETIMA?

Koncept državne mature predviđa da fakulteti prihvate državnu maturu kao uslov za upis na fakultet umjesto prijemnih ispita. Svaki fakultet trebalo bi da se izjasni koji će predmeti na maturi (obavezni i izborni) biti kvalifikacioni za upis na njihove studijske programe. Pojedini fakulteti će, zbog svojih specifičnosti, imati ispite koji će provjeravati posebne sposobnosti učenika (umjetnički fakulteti, fakultet za sport i slično). Očekuje se da će većina fakulteta blagovremeno definisati svoje uslove za upis.

ŠTA ĆE SE DESITI KADA UVEDEMO DRŽAVNU MATURU?

Ujednačeno i objektivno ocjenjivanje znanja učenika omogućit će i objektivnu procjenu kvaliteta rada škola. Kada kvalitet obrazovanja bude bio objektivno procijenjen, biće moguće raditi na tome da se taj kvalitet najpre ujednači, a zatim i poboljšava. Iskustva zemalja u kojima se državna matura sprovodi već više od decenije nedvosmisleno ukazuju na viši kvalitet obrazovanja. Državna matura će, vjerovatno, ukazati i na neke druge probleme, poput socijalnih nejednakosti koje se odražavaju na uspeh učenika, koje će također u narednim godinama biti rješavane.

PRIPREMA ZA PILOTIRANJE

PRIJE ISPITA

Provjerite datum, mjesto i vrijeme održavanja ispita

Ove informacije trebalo bi da budu dostupne na oglasnoj tabli ili nekom drugom vidljivom mjestu u školi. Možete pitati razrednika ili pogledati raspored polaganja ispita na sajtu <https://matura.edu.rs>.

Dobro se naspavajte.

Dovoljno sna u noći pred ispit mnogo je važnije nego celu noć učiti i ponavljati gradivo.

NA DAN ISPITA

Doručujte

Nećete moći da jedete tokom ispita, pa će vam dobar doručak prije polaska na ispit pomoći da budete koncentrirani.

Ostavite elektronske uređaje kod kuće

Iako postoje mjesta predviđena za odlaganje mobilnih telefona i drugih uređaja i u školi, bolje je da ih ostavite kod kuće. Ukoliko vas tokom testa „uhvate“ sa mobilnim telefonom, tabletom ili pametnim satom bit ćete diskvalificirani.

Ponesite grafitnu i hemijsku olovku, gumicu za brisanje i ostali neophodni pribor

U zavisnosti od testa, biće vam neophodna grafitna ili hemijska olovka i, moguće, još nešto od pribora. Ukoliko niste sigurni šta će vam biti neophodno, pitajte na vrijeme razrednog starešinu ili potražite informaciju na sajtu državne mature.

Krenite na ispit na vrijeme.

Na ispit bi trebalo da dođete najmanje 45 minuta ranije. Ukoliko zakasnite, nećete moći da radite test.

NA ISPITU

Pročitajte pažljivo sva pitanja

Možete i podvući ključne riječi, kako biste bili sigurni da nešto niste propustili.

Ukoliko ne znate odgovor na neko pitanje, preskočite ga i vratite mu se na kraju

Nemojte gubiti vrijeme razmišljajući o odgovoru na jedno pitanje. Bolja strategija je da uradite što je više moguće, a onda da se pitanjima na koja ne znate odgovor vratite na kraju.

Nemojte ostavljati pitanja bez odgovora

Nećete izgubiti poene ako odgovorite netačno, pa i ako niste sigurni – upišite neki odgovor, posebno ako je riječ o zadatku u kome možete da birate neko od već ponuđenih rješenja.

Ostavite malo vremena da provjerite odgovore

Lako se potkradu omaške i „glupe“ greške, pa ostavite desetak minuta na kraju testa da još jednom provjerite svoje odgovore.

Ostavite dovoljno vremena za prepisivanje odgovora

Ukoliko rješenja zadatka treba da prepisete na poseban papir, ostavite vremena i za to.

Spustite olovku na sto kada dežurni nastavnik objavi kraj ispita

Iako niste završili rečenicu ili upisali odgovor, spustite olovku na sto kada dežurni nastavnik to zatraži na kraju ispita. Ukoliko nastavite da pišete i nakon završetka ispita možete biti diskvalificirani.

POSLE ISPITA

Zvanični rezultati biće poznati dvije nedjelje nakon posljednjeg ispita i dostavljeni školama koje će učenike informirati o postignućima.

Nastavite da učite i da se pripremate za državnu maturu. Kada dobijete rezultate testa, razmislite da li ste nešto mogli da uradite bolje i fokusirajte se na oblasti u kojima niste postigli zadovoljavajuće rezultate.

Sada, kada znate osnovne informacije o maturi, možete da planirate svoje učenje i rad u narednom periodu.

O PROJEKTU

DRŽAVNE MATURE

Projekat državne mature pruža tehničku podršku Ministarstvu prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja da pripremi, isproba i sprovede državnu maturu na kraju srednjeg obrazovanja.

U narednom periodu kroz Projekat će biti nastavljena realizacija pripremnih aktivnosti:

definiranje organizacionog modela za pripremu i polaganje ispita – usklađivanje zakonskog i institucionalnog okvira, razvoj neophodnih instrumenata i priručnika, organizacija i realizacija obuka za nastavnike i administrativno osoblje, organizacija pilotiranja i probne mature.

priprema visokoškolskih ustanova za novi način upisa studenata – pružanje podrške za definiranje kriterija za upis i prilagođavanje instrumenata, alata i procedura upisa, organizacija obuka usmjerenih na bolje razumijevanje novog Sistema

informisanje javnosti putem portala, info-centra, društvenih mreža i različitih događaja.

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

#EY
ZA TEBE

Za realiziranje Projekta državne mature Evropska unija je donirala 3,7 miliona eura. Projekat državne mature je jedan od tekućih projekata kojim Evropska unija, kao najveći donator u Srbiji, podržava modernizaciju sistema obrazovanja i usklađivanje sa standardima i praksama zemalja EU. Od 2003. godine, EU je donirala za reformu sektora obrazovanja više od 100 miliona eura – za unapređenje predškolskog vaspitanja i obrazovanja, reformu srednjeg stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih, renoviranje i opremanje škola i fakulteta, podršku inkluzivnom obrazovanju, itd.

VIŠE INFORMACIJA O DRŽAVNOJ Maturi

Vebsajt državne mature: <https://matura.edu.rs/>

 <https://www.facebook.com/Drzavna.matura.Srbije>

 <https://www.linkedin.com/company/drzavna-matura-srbije/>

Uskoro i na Youtube-u i TikTok-u.

DRŽAVNA MATURA

<https://matura.edu.rs/>

Ova publikacija napravljena je uz finansijsku pomoć Evropske unije. Za njenu sadržinu isključivo su odgovorni Ministarstvo prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja i Projekat državne mature i ta sadržina ne izražava nužno zvanične stavove Evropske unije.